

คำอธิบายรายวิชา

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

รหัสวิชา ส 16101

ชั้นประถมศึกษาปีที่

6

ภาคเรียนที่1และ 2

เวลาเรียน 80 ชั่วโมง

สาระ : ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

ศึกษาและลงมือปฏิบัติในเรื่อง วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติหรือความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือ สรุปรูปพุทธประวัติตั้งแต่ปลงอายุสังขารจนถึงสังเวชนียสถาน หรือประวัติศาสตร์ที่ตนนับถือตามที่กำหนด เห็นคุณค่าและประพฤติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด วิเคราะห์ความสำคัญและเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท 3 ในพระพุทธศาสนาหรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด ชื่นชมการทำความดีของบุคคลในประเทศตามหลักศาสนาพร้อมบอกแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต เห็นคุณค่าและสวดมนต์แผ่เมตตา และบริหารจัดการเจริญปัญญา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อแก้ปัญหาอบายมุขและสิ่งเสพติด อธิบายหลักธรรมสำคัญของศาสนาอื่น ๆ โดยสังเขป อธิบายลักษณะสำคัญของศาสนพิธี พิธีกรรมของศาสนาอื่น ๆ และปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม เมื่อต้องเข้าร่วมพิธี อธิบายความรู้เกี่ยวกับสถานที่ต่าง ๆ ในศาสนสถานและปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม มีมรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดีตามที่กำหนด อธิบายประโยชน์ของการเข้าร่วมในศาสนพิธี พิธีกรรม และกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนด และปฏิบัติตนได้ถูกต้อง แสดงตนเป็นพุทธมามกะหรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ

สาระ : หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

ศึกษาหลักการ แนวทางปฏิบัติในเรื่อง ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชน วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมตามกาลเวลาและอารยธรรมอันดีงาม แสดงออกถึงมารยาทไทยได้เหมาะสมถูกกาลเทศะ อธิบายคุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มคนในสังคมไทย ติดตามข้อมูลข่าวสารเหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน เลือกรับและใช้ข้อมูลข่าวสารในการเรียนรู้ได้เหมาะสม เปรียบเทียบบทบาท หน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่นและประเทศ อภิปรายบทบาท ความสำคัญในการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย

สาระ : เศรษฐศาสตร์

ให้ผู้เรียนศึกษาเรื่อง อธิบายบทบาทของผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบ อธิบายบทบาทของผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน บอกวิธีและประโยชน์ของการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคารและรัฐบาล ยกตัวอย่างการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น

สาระ : ภูมิศาสตร์

ให้ผู้เรียนศึกษาเรื่อง สืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย ด้วยแผนที่ รูปถ่ายทางอากาศ และภาพจากดาวเทียม อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับภัยพิบัติในประเทศไทย เพื่อเตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติ วิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับลักษณะกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในประเทศไทย วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของประเทศไทยในอดีตกับปัจจุบัน และผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลง นำเสนอตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นผลจากการรักษาและทำลายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม และเสนอแนวทางในการจัดการที่ยั่งยืนในประเทศไทย

โดยให้ผู้เรียนฝึกการสังเกต ตอบคำถามเชิงวิเคราะห์และสรุปความรู้ที่ได้เป็นแผนภาพความคิด กระตุ้นให้แสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนร่วมกันหาแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง เหมาะสม ส่งเสริมการทำงานกลุ่มเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม นำไปสู่การยอมรับและเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น

เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจและตระหนักถึงการปฏิบัติตนในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม ประชาธิปไตย ปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ มีแนวคิดที่เหมาะสมในการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง และ มีความเข้าใจสภาพภูมิศาสตร์รอบตัว เลือกใช้และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

รวมทั้งหมด 31 ตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
ส 1.1	ป.6/1 ป.6/2 ป.6/3 ป.6/4 ป.6/6	ป.6/5 ป.6/7 ป.6/8 ป.6/9
ส 1.2	ป.6/1 ป.6/2 ป.6/4	ป.6/3
ส 2.1	ป.6/1 ป.6/2 ป.6/3 ป.6/5	ป.6/4
ส 2.2	ป.6/1 ป.6/3	ป.6/2
ส 3.1	ป.6/1 ป.6/2	ป.6/3
ส 3.2	ป.6/2	ป.6/1
ส 5.1	ป.6/1 ป.6/2	-
ส 5.2	ป.6/2	ป.6/1 ป.6/3
รวม	20 ตัวชี้วัด	11 ตัวชี้วัด

โครงสร้างเวลาเรียน

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

รหัสวิชา ส 16101
 เวลาเรียน 80 ชั่วโมง

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567

ศาสนา ศีลธรรม และจริยธรรม

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้ และตัวชี้วัด		สาระการเรียนรู้	เวลา เรียน (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
1	ความสำคัญของพระพุทธศาสนา และพุทธประวัติ	ส 1.1 ป.6/1 ส 1.1 ป.6/2	ส 1.1 ป. 6/5	1. ความสำคัญของพระพุทธศาสนา 2. พุทธประวัติ	3	9
2	พุทธสาวก ชาดก และ พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง	ส 1.1 ป.6/3	ส 1.1 ป. 6/5	1. พุทธสาวก 2. ชาดก 3. พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง	3	3
3	หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	ส 1.1 ป.6/4	ส 1.1 ป. 6/5 ส1.1 ป. 6/7	1. พระรัตนตรัย 2. ไตรสิกขา 3. โอวาท 3 4. พุทธศาสนสุภาษิต 5. การปฏิบัติตนตามหลักธรรม ทางพระพุทธศาสนา	8	10
4	หน้าที่และมรรยาทชาวพุทธ	ส 1.2 ป.6/1 ส 1.2 ป.6/2 ส 1.2 ป.6/4	ส 1.2 ป. 6/3	1. หน้าที่ชาวพุทธ 2. มรรยาทชาวพุทธ	3	9
5	การบริหารจิตและเจริญปัญญา	ส 1.1 ป.6/6	ส 1.1 ป. 6/5 ส1.1 ป. 6/7	1. การสวดมนต์ไหว้พระ สรรเสริญ คุณพระรัตนตรัย และแผ่เมตตา 2. การพัฒนาจิตตามแนวทาง พระพุทธศาสนา	3	3

6	วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา และศาสนพิธี	ส 1.2 ป.6/1	ส 1.2 ป. 6/3	1. วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา 2. ศาสนพิธี	2	3
7	ศาสนาต่าง ๆ ในประเทศไทย	ส 1.1 ป.6/4 ส 1.1 ป.6/6	ส 1.1 ป. 6/8 ส 1.1 ป. 6/9	1. ศาสดาของศาสนาต่าง ๆ 2. หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่าง ๆ 3. ศาสนพิธีของศาสนาต่าง ๆ	3	9

หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด		สาระการเรียนรู้	เวลา เรียน (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่างทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
8	กฎหมายพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับ ชีวิตประจำวัน	ส 2.1 ป. 6/1	ส 2.1 ป.6/4	1. ความหมายและความสำคัญ ของกฎหมาย 2. กฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับ ชีวิตประจำวัน 3. ประโยชน์ของการปฏิบัติตาม ตามกฎหมาย	3	3
9	ข้อมูลข่าวสารใน ชีวิตประจำวัน	ส 2.1 ป. 6/5	ส 2.1 ป.6/4	1. ข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ 2. ประโยชน์ของการติดตาม ข้อมูล ข่าวสาร 3. การเลือกรับและใช้ข้อมูล ข่าวสารที่เหมาะสม	2	3
10	การเมืองการปกครองของ ไทย	ส 2.2 ป. 6/1 ส 2.2 ป. 6/3	ส 2.2 ป.6/2	1. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และรัฐบาล 2. การส่งเสริมประชาธิปไตยใน ท้องถิ่น และประเทศ 3. บทบาทและความสำคัญ ในการออกเสียงเลือกตั้งตาม ระบอบประชาธิปไตย	5	9
11	วัฒนธรรมและมารยาทไทย	ส 2.1 ป. 6/2 ส 2.1 ป. 6/3	ส 2.1 ป.6/4	1. วัฒนธรรม 2. วัฒนธรรมของสังคมไทย 3. มารยาทไทย	5	9
สอบปลายภาคเรียนที่ 1						30
รวม					40	100

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567

เศรษฐศาสตร์

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด		สาระการเรียนรู้	เวลา เรียน (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่างทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
12	ผู้ผลิตและผู้บริโภค	ส 3.1 ป.6/1 ส 3.1 ป. 6/2	ส 3.1 ป. 6/3	1. บทบาทของผู้ผลิต 2. บทบาทของผู้บริโภค	4	14
13	การใช้ทรัพยากร อย่างยั่งยืน	ส 3.1 ป. 6/2	ส 3.1 ป. 6/3	1. ความหมายและความจำเป็น ของทรัพยากร 2. ประเภทของทรัพยากร 3. หลักการและวิธีการใช้ทรัพยากร ให้เกิดประโยชน์สูงสุด 4. ประโยชน์ของการใช้ทรัพยากร อย่างยั่งยืน 5. การสร้างจิตสำนึกให้คนในชาติ รู้คุณค่าของทรัพยากรที่มีอยู่อย่าง จำกัด 6. การวางแผนการใช้ทรัพยากร โดยประยุกต์เทคนิค และวิธีการใหม่ ๆ ให้เกิด	5	7
				ประโยชน์แก่สังคม ประเทศชาติ ทัน กับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม		
14	ความสัมพันธ์ทาง เศรษฐกิจ	ส 3.2 ป.6/2	ส 3.2 ป. 6/1	1. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคารและรัฐบาล 2. ภาษีและหน่วยงานที่จัดเก็บภาษี 3. สิทธิของผู้บริโภคและสิทธิของ ผู้ใช้แรงงานในประเทศไทย	7	7
15	การรวมกลุ่มทาง เศรษฐกิจภายใน ท้องถิ่น	ส 3.2 ป.6/2		1. กลุ่มออมทรัพย์ 2. กลุ่มแม่บ้าน 3. กองทุนหมู่บ้าน	4	7

ภูมิศาสตร์

ลำดับที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด		สาระการเรียนรู้	เวลาเรียน (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
		ตัวชี้วัด ระหว่าง ทาง	ตัวชี้วัด ปลายทาง			
16	เครื่องมือทางภูมิศาสตร์	ส 5.1 ป.6/1		เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ที่ให้ข้อมูล ลักษณะทางกายภาพ	5	7
17	ธรรมชาติกับสังคมไทย	ส 5.2 ป.6/2	ส 5.2 ป. 6/1	1. สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ กับลักษณะกิจกรรมทาง เศรษฐกิจและสังคม ในประเทศไทย 2. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับ สิ่งแวดล้อม 3. การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ ของประเทศไทยในอดีตกับ ปัจจุบัน 4. ผลจากการเปลี่ยนแปลง ทางกายภาพที่มีต่อกิจกรรม ทางเศรษฐกิจและสังคมของ ประเทศไทยในอดีตกับปัจจุบัน	5	14
18	ภัยพิบัติในประเทศไทย	ส 5.1 ป.6/2	-	1. แผ่นดินไหว 2. สึนามิ 3. วาตภัย 4. ภัยแล้ง 5. ดินถล่มและโคลนไหล 6. อุทกภัย	7	7
19	การจัดการทรัพยากรและ สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	ส 5.2 ป.6/1	ส 5.2 ป. 6/3	1. ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม 2. สถานการณ์การรักษาและ ทำลาย ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ในประเทศไทย 3. แนวทางการจัดการทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	3	7
สอบปลายภาคเรียนที่ 2						30
รวม					40	100
ภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2					80	200

